SpareBank 1 SMN

Energi- og klimaregnskap 2022

Vår motivasjon og utvikling

Konsernet vårt har et samfunnsansvar, og en del av samfunnsansvaret er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. Det innebærer blant annet å være en pådriver for grønn omstilling og en veiviser for ansvarlig forretningskultur. Konsernets langsiktige målsetning er å oppnå netto nullutslipp innen 2050 og halvere klimafotavtrykket innen 2030. Dette tilsvarer en utslippsreduksjon på 8% per år i daglig drift. For utlånsporteføljen er vi i gang med å etablere overgangsplaner på bransjenivå som viser estimerte utslippsbaner mot 2050. SpareBank 1 SMN er en viktig bidragsyter i å nå konsernets langsiktige reduksjonsmål.

Gjennom årlig rapportering ønsker vi å sette våre interessenter i stand til å forstå vår påvirkning, og gi de muligheten til å sammenligne transparent og pålitelig informasjon på tvers av selskaper og rapporteringsår. Hos oss kartlegges klimagassutslipp, herunder nøkkeltall, i sanntid ved hjelp av våre interne styringssystem, og skal gjøre oss i stand til å evaluere effekten av våre tiltak kontinuerlig.

Hensikten med rapporteringen er å vise våre interessenter en oversikt over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), beregnet i tonn CO_2-ekvivalenter (tCO_2e), og er en integrert del av vår bærekraftsstrategi[1]. Energi- og klimaregnskapet, og datagrunnlaget som ligger bak, har i flere år vært vårt viktigste verktøy i arbeidet med å identifisere vesentlige utslippskilder, iverksette konkrete tiltak for å redusere klimagassutslipp og måle resultatet av disse tiltakene over tid. Bank- og finansbransjen er en bransje med begrensede direkte utslipp, og vi erkjenner at vårt bidrag til et lavutslippssamfunn vil være både gjennom å redusere egne utslipp, men også gjennom aktiv påvirkning av våre kunder og leverandører.

Vi har siden 2019 forbedret vår rapportering av klimagassutslipp. I 2022 har vi for første gang utarbeidet et energi- og klimaregnskap hvor klimagassutslippene knyttet til vår utlånsportefølje er inkludert. I tillegg til å benytte oss av intern kompetanse, har vi også i år valgt å samarbeide med datterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS og Asplan Viak AS som bidragsytere til utarbeidelse av energi- og klimaregnskapet. Kombinasjonen høy kompetanse og kjennskap til SpareBank 1 SMN har som hensikt å sikre presise estimater og konsistens i beregning av vår totale klimapåvirkning. Kombinasjonen av kompetanse og kunnskap skal også gjøre det mulig for oss å benytte underliggende datagrunnlag og energi- og klimaregnskap som input i virksomhetsstyring og interne prosesser for kontinuerlig utvikling og måling.

1. https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/smn/om-oss/Barekraft/smn-barekraftsstrategi-i-smn-okt22.pdf

Datagrunnlag og rapporteringsstandard

Datagrunnlaget som benyttes i energi- og klimaregnskapet stammer fra både interne og eksterne kilder, og blir omregnet til tCO_2e i henhold til GWP-verdiene i IPCC AR5. Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til Greenhouse Gas Protocol (GHG protokollen), dens standarder, anbefalinger og rettledninger. Standardene som er benyttet er den overordnede rapporteringsstandarden «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard», og rettledningene for Scope 2 og Scope 3, henholdsvis «GHG Protocol Scope 2 Guidance» og «The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». GHG protokollen er valgt som rapporteringsstandard på bakgrunn av dens internasjonale anerkjennelse og dens bidrag til å sikre relevant, sannferdig, sammenlignbar og forståelig informasjon om våre klimagassutslipp.

GHG-Protokollen har også presedens i standardene for rapportering på klimagassutslipp (European Sustainability Reporting Standards (ESRS)) som nå er vedtatt av EU-kommisjonen og utarbeidet av European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). For å forberede oss på fremtidige rapporteringskrav som følger av innlemmelsen av Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), og rapporteringskravene i ESRS som treffer børsnoterte foretak i 2024 har vi i år forsøkt å etterleve flere av kravene i utkastet til «ESRS E1 - Climate Change» i årets rapportering[2].

2. Corporate Sustainability Reporting Directive ble vedtatt i EU Q4 2022. Det er **forventet** at Norge vil følge tidslinjen til EU ved innlemmelse av CSRD gjennom EØS-avtalen.

Energi- og klimaregnskap

Endringene i klimagassutslipp kan oppsummeres i fem punkter:

1. Vi har i 2022 samlet inn primærdata på elektrisitet
2. Aktiviteten vår har i 2022 økt sammenlignet med 2021
3. Vi har i 2022 estimert utlånsporteføljen vår ihht. PCAF
4. Vi har inkludert og estimert flere regnskapskonti[5]
5. Vi har endret beregningsmetodikk

Som et steg i vår forbedring har vi i 2022 gjennomført en modellendring fra Klimakost EU28 til Klimakost FIGARO. Modellendringen fører til betydelige utslippsøkninger i Scope 3 oppstrøm, og vi har delt inn endringene i «Reelle utslippsendringer» og «Utslippsendring av modellendring»[4].

Basisåret (2019) er beregnet med like forutsetninger som rapporteringsåret for å til enhver tid muliggjøre en konsistent sammenligning.

SpareBank 1 SMN	Basisår (2019)	Fjorår (2021)	Rapporteringsår (2022)	Endring 2022 / 2021	Målsetning 2030	Endring 2022 / 2019
Scope 1 GHG-utslipp	Klimakost (FIGARO)[2]	Klimakost (EU28)[1]	Klimakost (FIGARO)[2]			
Total netto Scope 1 GHG-utslipp (tCO_2e)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Scope 2 GHG-utslipp						
Netto megawatt-timer (mWh) forbrukt	2 371,02	2 669,24	2 762,18	3,48 %	947,55	16,50 %
Total netto lokasjonsbasert Scope 2 GHG-utslipp (tCO_2e)	**322,46**	**363,02**	**375,66**	**3,48 %**	**193,48**	**16,50 %**
Total netto markedsbasert Scope 2 GHG-utslipp (tCO_2e)	**938,92**	**1 081,04**	**684,89**	**-36,65 %**	**563,35**	**-27,06 %**
Scope 3 GHG-utslipp						
Total netto Scope 3 oppstrøm GHG-utslipp (tCO_2e)	**15 474,67**	**9 359,23**	**14 764,22**	**57,75 %**	**6 184,26**	**-4,59 %**
Kjøpte varer og tjenester	11 151,17	7 995,19	11 876,13	48,54 %	4 456,42	6,50 %
Kapitalvarer	1 319,96	579,16	1 034,13	78,56 %	527,50	-21,65 %
Transport og distribusjon	670,89	260,26	317,22	21,89 %	268,11	-52,72 %
Avfall som følge av operasjoner	51,36	36,38	35,69	-1,90 %	20,52	-30,50 %
Forretningsreiser	2 281,30	488,24	1 501,04	207,44 %	1 368,78	-34,20 %
Total netto Scope 3 nedstrøm GHG-utslipp (tCO_2e)	**N/A**	**1 000 703,76**	**1 053 525,68**	**5,28 %**	**N/A**	**N/A**
Finansierte utslipp	N/A	1 000 703,76	1 053 525,68	5,28 %	N/A	N/A
Jordbruk og skogbruk	N/A	478 168,46	544 194,41	13,81 %	N/A	N/A
Fiske og fangst	N/A	59 324,31	38 158,43	-35,68 %	N/A	N/A
Havbruk	N/A	14 340,68	14 842,38	3,50 %	N/A	N/A
Industri og bergverk	N/A	28 355,77	28 228,29	-0,45 %	N/A	N/A
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	N/A	6 132,46	9 387,96	53,09 %	N/A	N/A
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	N/A	18 498,17	21 740,27	17,53 %	N/A	N/A
Sjøfart og offshore	N/A	157 741,22	219 144,30	38,93 %	N/A	N/A
Eiendomsdrift	N/A	5 885,08	6 411,93	8,95 %	N/A	N/A
Forretningsmessig tjenesteyting	N/A	16 465,73	16 175,59	-1,76 %	N/A	N/A
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	N/A	192 935,52	134 548,53	-30,26 %	N/A	N/A
Offentlig forvaltning	N/A	1,86	1,25	-32,98 %	N/A	N/A
Øvrige sektorer	N/A	6 487,93	5 126,77	-20,98 %	N/A	N/A
Lønnstakere (Boliglån)[3]	N/A	16 366,56	15 565,56	-4,89 %	N/A	N/A
Totale GHG-utslipp						
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert) (tCO_2e)	**N/A**	**1 010 426,00**	**1 068 665,55**	**5,76 %**	**N/A**	**N/A**
Totale GHG-utslipp (markedsbasert) (tCO_2e)	**N/A**	**1 011 144,03**	**1 068 974,79**	**5,72 %**	**N/A**	**N/A**

1. Se side 9 for forklaring av Klimakost FIGARO-modell
2. Se side 9 for forklaring av Klimakost EU28-modell
3. Klimagassutslipp på Lønnstakere (boliglån) er estimert basert på finansierte bygg.
4. Se side 6 for oversikt over reelle utslippsendringer og utslippsendring av modellendring.
5. Nye utslippsberegnede konto har netto redusert utslippet (oppstrøm) med 98,78 tCO2e i 2022.

Beregningsmetodikk og forutsetninger

Vi jobber systematisk og målrettet for å forstå påvirkningen av vår finansielle virksomhet på lokale og internasjonale omgivelser. Som en del av dette målrettede arbeidet introduserte SpareBank 1 SMN-konsernet i 2021 Klimakost[1] som en ny beregningsmetodikk for å beregne selskapets direkte- og indirekte klimagassutslipp. I 2022 har vi tatt ekstra steg i å forstå vår totale klimapåvirkning. I utgangen av 2021 ble SpareBank 1 SMN medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner for å harmonisere estimering, måling og opplysninger om klimagassutslipp knyttet til sine utlånsporteføljer. Medlemskapet forplikter oss til å estimere og offentliggjøre våre finansierte klimagassutslipp innen tre år. Vi har i 2022 - ett år etter vår forpliktelse - estimert og offentliggjort våre nedstrømsutslipp forårsaket av vår utlånsportefølje på 185 MRDNOK i 2021 og 199,6 MRDNOK i 2022.

Deler av vår utlånsportefølje (målt i NOK) inngår i konsernkonto-ordningen Cashpool. Utslippseffekten av Cashpool er 0, men gir et avvik i utlånsvolum sammenlignet med vår finansielle rapportering på bakgrunn av ulik behandling.

Estimering av klimagassutslipp knyttet til våre finansierte utslipp er basert på PCAF sin metodikk, en metodikk anerkjent av GHG-protokollen og datakvaliteten på estimatene strekker seg fra 1 (basert på kundens egne data) til 5 (basert på rene estimater). Vi jobber kontinuerlig med å øke datakvaliteten på utslippsestimatene, men begrenses av mangel på tilgang til reliable data. Vi er i gang med å utvikle overgangsplaner mot netto nullutslipp for bransjer vi finansierer, hvor de mest utslippsintensive prioriteres først.

Det er innhentet primærdata om bunkersbruk i fiskeriporteføljen vår for 2021, noe som øker datakvaliteten på estimatene betraktelig. Informasjon om bunkersbruk er ennå ikke tilgjengelig for 2022, og reduksjon av klimagassutslipp er ikke nødvendigvis et uttrykk for faktisk reduksjon, men et resultat av lavere datakvalitet.

Jordbruk og skogbruk er bransjen som står for størst andel klimagassutslipp i vår utlånsportefølje (47,78 % i 2021, 51,65 % i 2022). I 2022 har vi foretatt inngående analyser i samarbeid med Asplan Viak for å øke presisjonsnivået på disse estimatene, hvor vi har estimert klimagassutslippet til hvert gårdsbruk ved hjelp av data i produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder data om antall dyr, produksjon og forvaltet areal.

Vi er i gang med å samle inn primærdata på øvrige bransjer for å øke datakvaliteten. Se tabellen nedenfor for en komplett oversikt over estimatenes datakvalitet.

	PCAF data quality score			PCAF data quality score	
	2021	2022		2021	2022
Jordbruk og skogbruk	3,3	3,4	Eiendomsdrift	4,2	4,2
Fiske og fangst	2,6	4,2	Forretningsmessig tjenesteyting	4,4	4,3
Havbruk	4,0	4,0	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4,1	4,1
Industri og bergverk	4,0	4,0	Offentlig forvaltning	5,0	5,0
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	4,2	4,3	Øvrige sektorer	4,2	4,3
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	4,1	4,1	Lønnstakere	3,0	3,0
Sjøfart og offshore	4,1	4,2			

Tabell 1: Estimatenes datakvalitet

For å beregne direkte og indirekte klimagassutslipp som ikke omfatter finansierte nedstrømsutslipp, har vi også i år benyttet oss av Klimakost, et vitenskapelig beregningsverktøy utviklet av Asplan Viak. Dette beregningsverktøyet er benyttet til å beregne klimagassutslipp for basisåret, fjoråret og inneværende rapporteringsår. Basisåret for sammenligning er satt til 2019, og er beregnet med like forutsetninger som rapporteringsåret.

Alle oppstrømsutslipp i 2021 er beregnet med bakgrunn i Klimakost basert på EU-data, og gjør en forenkling som fører til at alt innkjøp utenfor EU blir beregnet som om det har opphav i EU-teknologi. For å øke presisjonsnivået på datagrunnlaget har vi i år beregnet utslipp utenfor EU med Asplan Viak sin FIGARO-modell[2]. FIGARO beregner varer og tjenester med opphav utenfor EU med dens tilhørende teknologi, og synliggjør områder hvor vi har mulighet til å redusere vårt indirekte utslipp og iverksette hensiktsmessige handlingsplaner. Dette er videre delt opp i «Reell endring» og «Modellendring» for å fremheve hvorvidt utslippsøkning eller utslippsreduksjon er et resultat av forbedring eller estimatendring. Nøkkeltallsberegninger knyttet til våre utslipp kan finnes på side 6, 7 og 8.

1. Se side 9 for en forklaring av Klimakost.

2. Se side 9 for en forklaring av FIGARO.

Beregningsmetodikk og forutsetninger forts.

Klimakost benyttes av samtlige selskaper i konsernet, og skal bidra til å vise et detaljert bilde av våre vesentlige utslippskilder. For å øke presisjonsnivået beregnes indirekte utslipp i Scope 2 «bottom-up» med primærdata fra leverandører. På utslippskilder hvor primærdata er vanskelig å oppdrive er klimagassutslippene kostnadsestimert med en «spend-based method». Kombinasjonen av primærdata og kostnadsbaserte estimater skal bidra til å danne et komplett bilde av våre klimagassutslipp, samtidig som det gjør det mulig å rette konkrete tiltak mot de vesentligste kildene til klimagassutslipp.

Klimagassutslipp i Scope 2 er beregnet ved å benytte primærdata fra strømmålere på selskapets 40 lokasjoner. På de få lokasjonene hvor kWh-data har vært vanskelig å oppdrive har vi benyttet en gjennomsnittsberegning på kWh/m2 for de lokasjonene vi har innhentet kWh-data på som proxy. Denne gjennomsnittsberegningen multipliseres med lokasjonens m2 for å finne ut kWh-pådrag på ikke-målte lokasjoner. Av totalt kWh-forbruk i 2021 er 80,98 % målt og 19,02 % er stipulert basert på vektede gjennomsnittsberegninger av målt forbruk. Av totalt kWh-forbruk i 2022 er 80,92 % målt kWh-data og 19,08 % er stipulert basert på vektede gjennomsnittsberegninger av målt forbruk.

Vi vedtok i 2022 en målsetning om at all innkjøpt energi skal være 100 % fornybar, og har med det kjøpt opprinnelsesgarantier (GoO) fra Fjordkraft for 38,78 % av kWh-forbruket i 2022 (1 071 074 kWh). Det lokasjonsbaserte utslipp knyttet til disse er lik det markedsbaserte utslippet (0 tCO_2e).

Lokasjonsbaserte utslipp i Scope 2 er beregnet basert på klimadeklarasjon for fysisk levert strøm ihht. NS3720. NS3720 skiller mellom v1 og v2 strømmiks, hvor v1 er estimert snitt for norsk miks perioden 2015-2075 og v2 er estimert snitt for EU miks perioden 2015-2075. Vi erkjenner at Norge er koblet sammen med flere land i strømsystemet, og har av den grunn valgt å benytte oss av v2, subsidiært sett «nordisk supply-miks», for å estimere den sannsynlige klimaeffekten av våre energisparende tiltak. Lokasjonsbaserte utslipp blir beregnet med en faktor som gir utslipp på 136 gCO_2e/kWh. Markedsbaserte utslipp i Scope 2 er beregnet basert på varedeklarasjon fra NVE[1], og gir en utslippsfaktor på 396 gCO_2e/kWh for 2019, 405 gCO_2e/kWh for 2021 og 2022.

Ved beregning av klimagassutslipp fra *kapitalvarer* innregnes kapitalvarens totale utslipp delt på kapitalvarens levetid. Bakgrunnen for en slik beregning er ment å hindre fluktuasjoner mellom rapporteringsår som følge av betydelige investeringer.

1. https://www.nve.no/energi/virkemidler/opprinnelsesgarantier-og-varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/

Endringer i etterkant av fjorårets rapportering

Med hensikt å sikre sammenlignbarhet mellom rapporteringsårene i energi- og klimaregnskapet har vi gjennomført følgende endringer på klimagassutslippene i 2021:

Fysiske data på elektrisitet

I fjor var første året med overgang til ny beregningsmetodikk, og det ble ikke hentet inn fysiske data kWh-forbruk på selskapets lokasjoner. Vi har i år hentet inn fysiske data på kWh-forbruk på selskapets lokasjoner for 2021 og 2022, og energi- og klimaregnskapet på side 3 er i 2021 oppdatert med fysiske data, og klimagassutslippene i Scope 2 er omberegnet. Dette reduserer klimagassutslippene i 2021 med 305,86 tCO_2e lokasjonsbasert og øker klimagassutslippene med 412,17 tCO_2e markedsbasert.

Estimering av klimagassutslipp i utlånsporteføljen ihht. PCAF

Medlemskapet vårt i PCAF har forpliktet oss til estimering av utlånsporteføljen klimagassutslipp. Vi har gjennomført en estimering av utlånsporteføljen for både 2021 og 2022, og har i energi- og klimaregnskapet inkludert finansierte klimagassutslipp også i 2021. Klimagassutslippet i 2021 har økt med 1 000 703,76 tCO_2e som følge av endringen.

Inkludering av flere regnskapskonti i utslippsestimering oppstrøm

Vi har i år gjennomført en revisjon av hvilke regnskapskonti som var inkludert og ekskludert i våre utslippsestimeringer. Basert på våre funn har vi inkludert flere regnskapskonti i årets utslippsberegning. For å unngå vesentlige justeringer av attesterte tall i 2021 har vi ikke justert fjoråret med nye konti. Hvis justeringen hadde blitt foretatt ville Scope 3 oppstrømsutslipp blitt netto redusert med 35,07 tCO_2e.

Nøkkeltall

Vi har i 2022 et lokasjonsbasert klimagassutslipp på 1 068 665,55 tCO_2e, og utgjør en økning på 58 239,55 tCO_2e (5,76 %) sammenlignet med 2021. Av denne økningen stammer 597,26 tCO_2e fra en **reell utslippsøkning** internt i selskapet, 4 820,37 tCO_2e fra modellendringer og 52 821,92 tCO_2e fra en økning i finansierte utslipp. Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

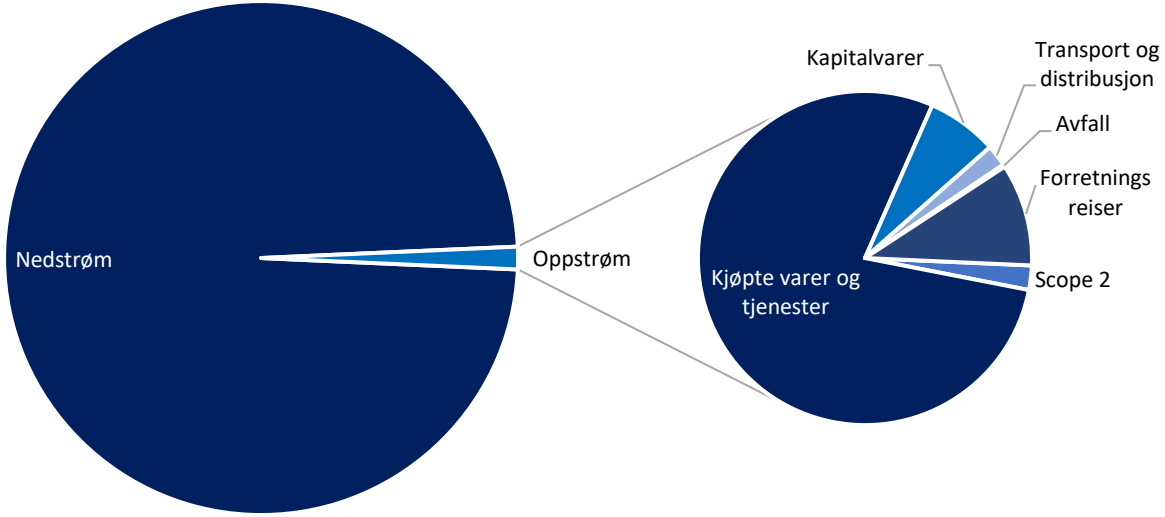

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

Scope 2: 0,04 % (375,66 tCO_2e)

Scope 3 (oppstrøm): 1,38 % (14 764,22 tCO_2e)

Scope 3 (nedstrøm): 98,58 % (1 053 525,68 tCO_2e)

Scope 1

Bank- og finans har neglisjerbare klimagassutslipp knyttet til direkte utslipp, og vi er intet unntak. I garasjen vår har vi to fossile biler. Dieselforbruk til disse er ikke hentet inn av vesentlighetshensyn, og heller ikke fremhevet i scope 1. Utslippet til bilene er likevel inkludert, men under *forretningsreiser* i scope 3.

Scope 2

Indirekte klimagassutslipp er knyttet til forbruk av innkjøpt energi, herunder elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling i våre kontorlokaler. Blant kontorlokalene i banken dominerer de største lokasjonene kWh-forbruket. Ved flytting av kontorlokaler er det en ambisjon om at kontorlokalene skal være energimerking A eller B. Vårt kWh-forbruk i 2022 var 2 762 180,14 kWh, med et gjennomsnitt på 125,65 kWh/m^2. Sammenlignet med 2021 er dette en økning på 92 937,79 kWh, og en økning på 4,23 kWh/m^2. Les mer om forutsetningene ved måling av kWh på side 5.

Klimagassutslippene i Scope 2 er delt inn i henholdsvis lokasjons- og markedsbaserte utslipp. Lokasjonsbasert utslipp utgjorde 375,66 tCO_2e i 2022, en økning på 3,48 % sammenlignet med 2021. Markedsbasert utslipp utgjorde 684,89 tCO_2e i 2022, en reduksjon på 36,65 % sammenlignet med 2021. Reduksjonen av våre markedsbaserte utslipp skyldes kjøp av opprinnelsesgarantier[1]. I 2022 har dette redusert vårt markedsbaserte scope 2 utslipp med 433,80 tCO_2e.

Scope 3

En endring fra EU28 til FIGARO fører til at store deler av utslippsøkningen er knyttet til modellendring. I tabellen under fremheves den andelen reell utslippsendring og andelen utslipp fra modellendring.

Endringsmatrise (tCO2e)	Endring utslipp	Reell endring	i %	Estimatendring	i %
Scope 2	**12,64**	**12,64**	**100,00 %**	**0,00**	**0,00 %**
Scope 3	**5 405,00**	**584,62**	**10,82 %**	**4 820,37**	**89,18 %**
Kjøpte varer og tjenester	3 880,95	185,94	4,79 %	3 695,00	95,21 %
Kapitalvarer	454,97	-172,77	-37,97 %	627,74	137,97 %
Transport og distribusjon	56,96	-3,58	-6,29 %	60,55	106,29 %
Avfall	-0,69	-15,66	N/A	14,97	N/A
Forretningsreiser	1 012,81	590,69	58,32 %	422,12	41,68 %
SUM	**5 417,64**	**597,26**	**11,02 %**	**4 820,37**	**88,98 %**

Tabell 2: Endringsmatrise EU28/FIGARO

Kjøpte varer og tjenester utgjør majoriteten av klimagassutslippet (oppstrøm) til SpareBank 1 SMN i 2022 (11 876,13 tCO_2e). Utslippene knytter seg blant annet til innkjøp av IT-relaterte tjenester, personalkostnader, leie av lokaler, renhold og markedsføring. Sammenlignet med 2021 utgjør dette en **reell utslippsøkning** på 185,94 tCO_2e, og en økning i utslipp som følge av modellendringer på 3 695 tCO_2e. Sammenlignet med 2021 har utslippene økt med 48,54 %.

1. Se side 5

Scope 3 forts.

SpareBank 1 SMN har *kapitalvarer* i form av faste installasjoner i bygg, eiendom, inventar, øvrig innredning, programvare og maskiner. I 2022 har kapitalslit på disse kapitalvarene generert 1 034,13 tCO_2e. Sammenlignet med 2021 utgjør dette en **reell utslippsreduksjon** på 172,77 tCO_2e, og en økning i utslipp som følge av estimatendringer på 627,74 tCO_2e. Alt tatt i betraktning så har utslippene økt med 78,56 % sammenlignet med 2021.

Klimagassutslippet knyttet til *transport og distribusjon* består av verditransport, porto og frakt av diverse varer, og utgjør 317,22 tCO_2e i 2022. Sammenlignet med 2021 er det en **reell utslippsreduksjon** på 3,58 tCO_2e hvor nedgangen hovedsakelig skyldes en nedgang i verditransport og en økning i porto som følge av et høyere aktivitetsnivå i selskapet. Estimatendringer utgjør 60,55 tCO_2e, og alt tatt i betraktning har utslippet økt med 21,89 %.

Klimagassutslippene fra *avfall* inkluderer all form for avfallshåndtering (restavfall, papir, glass, plast), og utgjør 35,69 tCO_2e i 2022. Sammenlignet med 2021 har klimagassutslippene **reelt sett** blitt redusert med 15,66 tCO_2e, hvor estimatendringer øker utslippet med 14,97 tCO_2e. Alt tatt i betraktning har utslippene har blitt redusert med 1,9 %.

Forretningsreiser inkluderer flyreiser og kilometergodtgjørelse til ansatte for bruk av egen bil i arbeid, og utgjør 1 501,04 tCO_2e i 2022. Vi ser en **reell utslippsøkning** på 590,69 tCO_2e som følge av økt aktivitetsnivå, og økningen er i tråd med våre forventninger som følge av at 2021 var et år preget av koronapandemien. Modellendringen utgjør en økning på 422,12 tCO_2e, og totalt sett er utslippene tredoblet sammenlignet med 2021.

Finansierte utslipp inkluderer vår totale utlånsportefølje til privat- og næringslivskunder. I 2022 har vi lånt ut 199,6 MRDNOK til våre kunder[1], og dette utgjør et klimagassutslipp på 1 053 525,68 tCO_2e, en økning på 5,28 % sammenlignet med 2021. Økningen i klimagassutslipp stammer fra økt utlånsvolum, og ikke en økt utslippsintensitet i bransjene vi låner ut penger til.

	Utlån i NOK (tall i tusen)			Utslippsintensitet (scope 1 og 2)		
Bransje	2021	2022	Endring (%)	2021	2022	Endring (%)
Jordbruk og skogbruk	9 422 675	10 690 164	13,45 %	50,75	50,91	0,31 %
Fiske og fangst	5 837 722	7 000 028	19,91 %	10,16	5,45	-46,36 %
Havbruk	1 925 302	2 311 619	20,07 %	7,45	6,42	-13,80 %
Industri og bergverk	1 994 151	2 467 579	23,74 %	14,22	11,44	-19,55 %
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3 158 469	4 356 261	37,92 %	1,94	2,16	10,99 %
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2 441 048	2 768 196	13,40 %	7,58	7,85	3,64 %
Sjøfart og offshore	4 665 123	5 364 358	14,99 %	33,81	40,85	20,82 %
Eiendomsdrift	16 819 854	18 628 543	10,75 %	0,35	0,34	-1,63 %
Forretningsmessig tjenesteyting	4 457 030	3 428 219	-23,08 %	3,69	4,72	27,72 %
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5 613 045	5 294 939	-5,67 %	34,37	25,41	-26,07 %
Offentlig forvaltning	1 540	1 041	-32,39 %	1,21	1,20	-0,88 %
Øvrige sektorer	1 354 254	1 058 059	-21,87 %	4,79	4,85	1,14 %
Lønnstakere	127 032 721	134 905 091	6,20 %	0,13	0,12	-10,43 %

Tabell 3: Utlån og utslippsintensitet per bransje

Jordbruk og skogbruk, fiske og fangst, sjøfart og offshore, og transport og annen tjenesteytende virksomhet utgjør 13,83 % av vår utlånsportefølje målt i kroner, men 88,85 % av vår utlånsportefølje målt i tCO_2e. Av de fire mest utslippsintensive bransjene er utslippsintensiteten tilnærmet 0 eller redusert[1] med unntak av sjøfart og offshore (20,82 % økning). Vi jobber kontinuerlig med å redusere utslippene til våre kunder gjennom innsiktsarbeid og rådgivning, og det er blant annet gjennom dette arbeidet vi som bank skal være en grønn pådriver.

1. For SpareBank 1 SMN inneholder den finansielle utlånsnoten påløpte ikke-kapitaliserte renter på 462 mill. kr og bruttoposisjoner for cash pool-konti på 428 mill. kr. I tabell 3 er ikke det inkludert, og skaper et avvik i totalt utlån.

2. Utslippsintensiteten til fiske og fangst er redusert med 46,36 %, men datakvaliteten på estimatene er også redusert. Redusert datakvaliteten vil gi utslag i utslippsintensiteten, og er ikke representativ. Se side 4 for forklaring av datakvaliteten på estimatene.

Øvrige nøkkeltall

For å benytte energi- og klimaregnskapet til å utvikle handlingsplaner, og følge utviklingen av utslipp, aktivitetsnivå og utslippsintensiteter måler vi diverse nøkkeltall oppsummert i tabellen under.

Utslippsintensitet per tusen omsatte krone	Basisår (2019)	Fjorår (2021)	Rapporteringsår (2022)	Endring 2022 / 2021	Endring 2022 / 2019
Total netto omsetning (i 1000 kr)	**3 386 279**	**3 561 722**	**4 036 282**	**13,32 %**	**19,20 %**
Salgsinntekt	3 356 615	3 514 309	3 981 464	13,29 %	18,62 %
Annen driftsinntekt	29 664	47 412	54 818	15,62 %	84,80 %
Total GHG-utslipp (lokasjonsbasert) per tusen omsatte krone ($kgCO_2e$ / total omsetning)	N/A	283,690340	300,041857	5,76 %	N/A
Total GHG-utslipp (markedsbasert) per tusen omsatte krone ($kgCO_2e$ / total omsetning)	N/A	283,891935	300,128678	5,72 %	N/A
Utslippsintensitet per tusen utlånte krone	**Basisår (2019)**	**Fjorår (2021)**	**Rapporteringsår (2022)**	**Endring 2022 / 2021**	**Endring 2022 / 2019**
Totale utlånte kroner (i 1000 kr)	**159 574 000**	**185 157 000**	**199 637 000**	**7,82 %**	**25,11 %**
Utslippsintensitet scope 1 + 2 ($kgCO_2e$ / tusen utlånt)	0,0020207	0,0019606	0,0018817	-4,02 %	-6,88 %
Utslippsintensitet scope 3 oppstrøm ($kgCO_2e$ / tusen utlånt)	0,0969749	0,0505475	0,0739553	46,31 %	-23,74 %
Utslippsintensitet scope 3 nedstrøm ($kgCO_2e$ / tusen utlånt)	N/A	5,4046229	5,2772065	-2,36 %	N/A
Utslippsintensitet per årsverk	**Basisår (2019)**	**Fjorår (2021)**	**Rapporteringsår (2022)**	**Endring 2022 / 2021**	**Endring 2022 / 2019**
Antall årsverk	**619**	**646**	**664**	**2,79 %**	**7,27 %**
Utslippsintensitet scope 1 + 2 ($kgCO_2e$ / årsverk)	520,94	561,95	565,75	0,68 %	8,60 %
Utslippsintensitet scope 1 +2 + 3 (oppstrøm) ($kgCO_2e$ / årsverk)	24 999,46	14 487,97	22 235,27	53,47 %	-11,06 %
Utslippsintensitet forretningsreiser ($kgCO_2e$ / årsverk)	3 685,45	755,79	2 260,61	199,11 %	-38,66 %

Tabell 4: Nøkkeltallsmatrise

Forklaring av modeller

Klimakost

Klimakost er et verktøy for å beregne direkte og indirekte klimapåvirkning for organisasjoner, bedrifter, prosjekter m.m. Verktøyet baserer seg på å kombinere regnskapsinformasjon (og eventuell mengdedata for enkelte typer innsatsfaktorer) med en utslippsmodell som estimerer totale livsløpsutslipp assosiert med å levere de ulike innsatsfaktorene og varene/ tjenestene.

Klimakost benytter en såkalt «miljøutvidet kryssløpsmodell». En miljøutvidet kryssløpsmodell er relativt grovkornet og egnet til såkalte «top-down»-analyser hvor man raskt kan få frem estimater for hva som betyr mye og lite for fotavtrykket til en organisasjon. Dette gir mulighet for rask screening av det totale klimafotavtrykket med en konsistent metode. Det kan også gjøres analyser av en hel nasjons fotavtrykk med disse modellene, inkludert import av varer fra andre land (såkalte multiregionale modeller).

I 2022 har Klimakost blitt utvidet for å gjøre mer detaljerte analyser av land også utenfor Europa. Den nye beregningsmodellen omtales som FIGARO (**F**ull **I**nternational and **G**lobal **A**ccounts for **R**esearch in input-**O**utput analysis). FIGARO tar inn utslipp fra 46 regioner, hvor 31 er europeiske land, 14 er utenfor Europa og en «samleregion» for resten av verden. Bedrifter som kjøper inn varer og tjenester fra landet utenfor EU vil erfare et større indirekte klimagassutslipp.

Siden modellene inneholder alle typer økonomisk aktivitet, også tjenesteproduksjon, lider de ikke av de samme systembegrensingene som andre klimaregnskapsmetoder. Denne komplettheten og enkelheten kommer på bekostning av spesifisitet, slik at når man skal evaluere ulike typer tiltak og måle utvikling over tid vil det ofte være nødvendig å supplere med mer spesifikke data og metoder.

Klimakost er benyttet til å utarbeide klimaregnskap til et større antall norske kommuner, bedrifter og organisasjoner. Flere universitet og høyskoler har også brukt verktøyet, og en tidlig analyse gjort for NTNU er publisert i en internasjonal tidsskrift. De underliggende modellene har også blitt brukt til å beregne klimafotavtrykk for norske offentlige anskaffelser og klimafotavtrykket til norske husholdninger.

Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)

Se PCAF sine nettsider for en detaljert forklaring av metodikken.

Spesifikk anvendelse av GHG-protokollen

Etter GHG-protokollen kreves det at man skal sette organisatoriske avgrensninger for innregning av klimagassutslipp i det konsoliderte energi- og klimaregnskapet, men også selskapsspesifikke energi- og klimaregnskap. Man skal velge den avgrensningen som danner et fullstendig bilde av selskapets klimagassutslipp, og som på best mulig måte reflekterer kommersiell virkelighet. Man kan velge mellom egenkapitalmetoden («equity share») eller kontrollmetoden (operasjonell/finansiell kontroll). Det vil i enkelte tilfeller være nødvendig å kombinere metodene hvor man benytter en metode til konsolidering, og en metode til innregning.

Operasjonell kontroll-metoden benyttes for å definere hvilke klimagassutslipp som skal inngå i energi- og klimaregnskapet av selskapenes driftsmidler og hva som faller innenfor de ulike scopene. Ved bruk av operasjonell kontroll-metoden inkluderes utslipp fra aktiviteter som organisasjonen har bestemmende kontroll over.

I januar 2015 ble «GHG Protocol Scope 2 Guidance» publisert, og det ble krav om et todelt rapporteringskrav av utslipp fra energiforbruk: lokasjonsbasert og markedsbasert.

Lokasjonsbasert metode: Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til energiforbruk innenfor definerte geografiske områder. Innenfor disse områdene er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere hvor de fossile energibærerne (kull, gass og olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. I Norge kommer strømmen hovedsakelig fra fornybare energikilder, og den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren er basert på AIB sine beregninger for nordisk miks.

Markedsbasert metode: Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer strømleverandøren at kjøpt energi stammer utelukkende fra fornybare kilder med en utslippsfaktor på 0 gram CO_2e per kWh. Den strømmen som selges uten opprinnelsesgarantier er basert på europeisk restmiks, og utgjør en høy fossilandel. Dette gjør at den markedsbaserte utslippsfaktoren er mye høyere enn den lokasjonsbaserte.